

Preventiebeleid m.b.t. seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen het jeugdwerk

Versie: 3-6-2019 ; aangenomen op de AK van de PGE d.d. 11-07-2019

Als Protestantse Gemeente Ede willen we een plek zijn, waar iedereen zich welkom mag voelen, juist ook kinderen en jongeren. Voor hen zijn er verschillende kerkelijke activiteiten die vooral door vrijwilligers vormgegeven worden. Omdat we voor kinderen en jongeren een veilige plek willen zijn, hebben we een preventiebeleid opgesteld om seksueel en ander grensoverschrijdend gedrag binnen het jeugdwerk te voorkomen:

1. Het kerkbestuur, professionals en alle vrijwilligers, die met kinderen of jongeren werken, zijn op de hoogte van het preventiebeleid om seksueel en ander grensoverschrijdend gedrag binnen het jeugdwerk te voorkomen.

2. Voor alle vrijwilligers, die contact hebben met kinderen of jongeren wordt een VOG aangevraagd.

Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) is een verklaring waaruit blijkt dat uw gedrag in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving.

3. We hanteren een aannamebeleid voor vrijwilligers ([zie bijlage 1](#)).

4. Alle vrijwilligers en medewerkers, die met kinderen of jongeren werken, zijn bekend met de gedragscode, onderschrijven en ondertekenen die voor akkoord. ([zie bijlage 2](#)).

*Een gedragscode is een document met richtlijnen voor de omgang tussen vrijwilligers en kwetsbare mensen. **De code geeft aan waar de grenzen liggen in het contact.** Een gedragscode is een formeel document dat ondertekend wordt door vrijwilligers en medewerkers. Een ondertekende gedragscode kan in geval van seksueel grensoverschrijdend gedrag helpen in een juridisch (strafrechtelijk of tuchtrechtelijk) traject.*

5. Er is een vertrouwenspersoon benoemd, waar contact mee opgenomen kan worden bij seksueel grensoverschrijdend gedrag, vermoeden hiervan of vragen hieromtrent. De vertrouwenspersoon is te vinden op de website van de Protestantse Gemeente Ede (www.protestantsegemeente-ed.nl).

Bij een vertrouwenspersoon kunnen vrijwilligers, betaalde medewerkers, minderjarigen, kwetsbare mensen en bijvoorbeeld ouders terecht met hun vermoedens of kennis van grensoverschrijdend gedrag. De vertrouwenspersoon is erg belangrijk om het melden van (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag makkelijker te maken.

6. Bij (verdenking van) seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt het meldprotocol gevolgd, dat opgesteld is door de Protestantse Kerk Nederland. ([zie bijlage 3](#))

7. Het preventiebeleid om seksueel en ander grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en de contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn terug te vinden op de website van de Protestantse Gemeente Ede (www.protestantsegemeente-ed.nl).

Aannamebeleid vrijwilligers jeugdwerk Bijlage 1

Versie: 30-05-2019

Het jeugdwerk binnen de Protestantse Gemeente Ede wordt grotendeels gedragen door de vrijwilligers. We waarderen het als mensen het jeugdwerk een warm hart toedragen en hieraan een bijdrage willen leveren. Bij alle activiteiten staat het welzijn en de veiligheid van de kinderen en jongeren voorop. Derhalve worden vrijwilligers op een zorgvuldige manier aangenomen op basis van onderstaand aannamebeleid:

1. We vragen alle vrijwilligers die met kinderen werken om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Belangstellenden die geen VOG kunnen overleggen, worden niet toegelaten om vrijwilligerswerk met kinderen of jongeren te doen.
2. Om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen hebben alle vrijwilligers die met kinderen of jongeren werken een gedragscode gekregen en ondertekend. In deze gedragscode staat waar vrijwilligers zich aan te houden hebben en wat de gevolgen zijn als ze de gedragscode overtreden. Ze mogen dan niet langer de kinderen of jongeren begeleiden.
3. Elke belangstellende heeft een kennismakingsgesprek, waarin de gedragscode, beiderzijdse verwachtingen, taken, beschikbaarheid, ontruimingsplan en andere praktische taken besproken worden.
4. Vrijwilligers draaien eerst een paar keer mee met een ervaren vrijwilliger voor ze zelfstandig aan de slag gaan. Het aannamebeleid is gebaseerd op de adviezen van de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), te vinden op www.inveiligehanden.nl

Gedragscode Vrijwilligers jeugdwerk Protestantse Gemeente Ede Bijlage 2

Versie: 27-05-2019

Veel grenzen in het contact tussen vrijwilligers en minderjarige deelnemers aan de activiteiten van onze gemeente zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen nooit exacte grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel kinderen is nabijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens: seksuele handelingen en contacten tussen (jong)volwassen vrijwilligers en minderjarigen, die bij ons komen, zijn absoluut ontoelaatbaar! Daarom hebben wij als gemeente voor al onze vrijwilligers een gedragscode opgesteld. De gedragscode bestaat uit twee delen:

- 1: regels die bijdragen aan een open, transparante en veilige omgeving voor kinderen én vrijwilligers
- 2: de omschrijving van seksueel grensoverschrijdend gedrag dat het uitgangspunt is van het tucht- en sanctiebeleid dat door de organisatie wordt gevoerd. De gedragscode moet altijd door de vrijwilliger worden ondertekend, waarmee hij/zij aangeeft hiermee bekend te zijn en ernaar te handelen.

De gedragscode voor vrijwilligers:

1. De begeleider moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de minderjarige zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De begeleider onthoudt zich ervan de minderjarige te bejegenen op een wijze die de minderjarige in zijn waardigheid aantast.
3. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van de minderjarige dan functioneel noodzakelijk is.
4. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de minderjarige. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag.
5. De begeleider mag de minderjarige niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
6. De begeleider zal tijdens trainingdagen, kampen, reizen, uitjes en dergelijke zeer terughoudend en met respect omgaan met minderjarigen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de kleedkamer of hotelkamer.
7. De begeleider heeft de plicht de minderjarige naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij de minderjarige is betrokken, wordt nageleefd.
8. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag, is hij verplicht hiervan melding te maken bij voorzitter en/of scribe van de kerkenraad.
9. De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen van de minderjarig die niet in de rede zijn.
10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met een door het kerkenraad aangewezen persoon.

De gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode voor (vrijwillige) medewerkers van de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), www.inveiligehanden.nl

Meldprotocol bij grensoverschrijdend gedrag Vrijwilligers jeugdwerk

Protestantse Gemeente Ede

Bijlage 3

Versie 3 juni 2019

1. Omschrijving seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen en sanctiebeleid

Onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen verstaan wij: Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en / of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene-kind, hulpverlener-cliënt, leerkracht-leerling, trainer-pupil, leiding-jeugd lid, e.d.); en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht. Gedragingen die volgens de bovenstaande omschrijving vallen onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen, worden gemeld en gesanctioneerd door een tuchtrechtprocedure waarin hoor en wederhoor zal plaatsvinden. De sancties bestaan uit het voor korte of langere tijd uitsluiten van vrijwilligerswerk met minderjarigen door persoonsgegevens in een centraal register op te nemen. Seksueel grensoverschrijdende gedragingen

met minderjarigen waarvan de kerkenraad oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/justitie worden gemeld.

2. Meldplicht bij (vermoedens/signalen) van seksueel misbruik

Iedereen die seksueel misbruik vermoedt, of erover hoort, is verplicht dit te melden bij het bestuur (of door een door het bestuur daarvoor aangewezen persoon). Wanneer medewerkers twijfelen over de ernst of het terecht zijn van een vermoeden, geldt een consultatieplicht bij een vertrouwenspersoon die zij om advies kunnen vragen. Indien medewerkers (vermoedens van) seksueel misbruik direct uiten bij hun leidinggevende, gaat deze niet zelf tot handelen over, maar schakelt de het bestuur in. De meldplicht overstijgt alle andere belangen die in het geding zouden kunnen zijn, zoals de wens tot geheimhouding bij het slachtoffer. Het is niet aan medewerkers om aan waarheidsvinding te doen, dit kan een eventueel juridisch traject verstoren. Let wel: een melding is géén beschuldiging! Na een melding wordt zorgvuldig en objectief onderzocht wat er aan de hand is. Er is oog voor zowel de privacy en belangen van het vermoedelijke slachtoffer als die van de beschuldigde. Het bestuur laat zich desgewenst adviseren door (externe) deskundigen over verdere handelwijzen:

- gesprek met beschuldigde;
- informatief gesprek met de politie;
- instellen calamiteitenteam;
- in gang zetten meldprocedure;
- aangifte bij politie;
- voorlopige maatregelen t.a.v. de vermoedelijke pleger/beschuldigde;
- veiligstellen en opvang van het slachtoffer;
- informatie aan betrokkenen;
- nazorg.

3. Voorlopige zwijgplicht na een melding.

Naast de meldplicht geldt een voorlopige zwijgplicht voor het bestuur, de melder en medewerkers binnen de organisatie ten opzichte van derden. Natuurlijk kunnen deze betrokkenen zich wel uiten bij de vertrouwenspersoon. Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als 'schuldig' wordt bestempeld. De zwijgplicht is ook belangrijk om te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.

4. Hoe te handelen bij vermoedens of feiten rond seksueel misbruik

Er zijn vele signalen die op seksueel misbruik kunnen duiden, maar het belangrijkste signaal is misschien wel: ik heb het gevoel dat er iets niet klopt. Ga bij jezelf het volgende na en probeer alleen feiten te benoemen:

- Wanneer begon de ongerustheid? Waardoor? Wat is er precies gebeurd?
- Om welke signalen gaat het? Wanneer doen ze zich voor?
- Zijn er geleidelijke of plotselinge gedragsveranderingen? Hoe lang is dit al aan de hand?

DOEN

- Zorg voor de veiligheid van het kind/de jongere.
- Als je iemand op heterdaad betrapt:
 - Laat het slachtoffer niet alleen;
 - Meld het onmiddellijk aan de leidinggevende of degene die bereikbaarheidsdienst heeft voor calamiteiten;
 - Als de situatie bedreigend is: bel 112 zodat de politie kan ingrijpen;
 - Laat de toestand zoveel mogelijk onaangeroerd in verband met eventueel sporenonderzoek.

Bel de zedenpolitie (112), meld waarover het gaat en vraag om instructies.

- Stel zo weinig mogelijk vragen. Luister en stel het kind op zijn/haar gemak.
- Schrijf alles zo letterlijk en feitelijk mogelijk op, ook de vragen die je hebt gesteld.
- Vertel dat je verplicht bent het verhaal aan het bestuur te melden, maar dat er geen stappen buiten medeweten van het slachtoffer om worden genomen.
- Meld het vermoeden direct bij het bestuur. Bij twijfel, consulteer de vertrouwenspersoon.
- Verwijs de persoon desgewenst naar een vertrouwenspersoon.
- Licht zo snel mogelijk de leidinggevende in over de situatie.
- Blijf beschikbaar voor het kind/de jongere en blijf de normale begeleiding bieden.

LATEN

- Handel nooit op eigen houtje!
- Hoor het vermoedelijke slachtoffer niet uit. Het uithoren van het vermoedelijke slachtoffer en/of het spreken met contactpersonen van het vermoedelijke slachtoffer kan een eventueel juridisch traject verstoren. Het is niet aan de medewerker om aan waarheidsvinding te doen!
- Neem bij een vermoeden nooit zelf contact op met de vermoedelijke pleger, ook niet als het een collega is. De beste manier om het misbruik te stoppen en aan te pakken, is een objectief en een officieel onderzoek.
- Denk aan de (voorlopige) zwijgplicht!
- Beloof nooit geheimhouding, ook niet wanneer een slachtoffer erom vraagt.

Deze gedragscode is vastgesteld door de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Ede op 11 juli 2019.

Ondertekening vrijwilliger

Datum,

Naam + handtekening

Ondertekening namens Kerkenraad

Datum,.....

P. Blokhuis, voorzitter
Handtekening

.....

G.H Vink-Schouwstra, scriba
Handtekening

.....